

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Quòd fons omnium affectionu[m] bonarum, sit amor Dei; malarum verò,
amor mundi inordinatus;& qua ratione excitandi sint auditores ad amorem
Dei, & ad desiderium cælestis patriæ. Cap. IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

Quòd fons omnium affectionū bonarum, sit amor Dei; malarum verò, amor mundi inordinatus; & qua ratione excitandi sint auditores ad amorem Dei, & ad desiderium cælestis patriæ.

Cap. IIII.

EXCITABIT autem Ecclesiasticus orator in primis ad amorem, qui est fons omnium affectionum, cum est rectus, bonarum: cum est peruersus, malarum; qui est via, qua itur ad Christū: & ostendet nullam viam tutiorē nobis demonstratā: & vt magis commoueat animos, dicet, eo nobiliore queng₃ esse, quo nobiliora et præstantiora diligit: Deū esse amabilissimū, quia benignissimus, quia pulcherrimus; immò quia fons bonitatis, benignitatis, pulchritudinis, & omniū bonorū: esse diligendū, quia dominus clementissimus est, quia dissimulat peccata nostra, expectans nos ad pœnitentiam, quia nos tuetur, quia bona omnia nobis largitur, quia hereditatem sanguine filij sui nobis præparauit aternā: ad hunc amorem Dei, in quo omnis Christiana religionis vis sita est, excitans populum, quod sæpè Ecclesiasticus orator facere debet, pluribus verbis exponet, verissimum illud esse, quod veteri prouerbio dici solet, Nec regnum, nec amorem socios admittere, fieri non posse, vt idem diligat Deum & mundum; idcirco his vtetur propositionibus ad excitandum desiderium cælestis patriæ, qua pijs mentibus maxime desideranda est: in eo, qui diligit mundum, non esse charitatem Dei: addat, difficile, immò potius nulla ratione fieri posse, vt presentibus quis fruatur & futuris bonis,

bonis, et in utroque seculo appareat gloriosus, et de delicijs transeat ad delicias: nos qui utimur hoc mundo, sic eo uti debere, tanquam non utamur: verè mundum esse hypocritam, cum insidiarum & dolorum plena sint omnia; & quòd, licet bonus rudibus appareat, valde tamen eum immoderatè diligentibus perniciosus sit: & de prateritis voluptatibus nihil nos habere, nisi reatum; de futuris, nihil, de presentibus, solū nunc: quod scimus, quàm sit fluxum. quo loco B. Gregorij pontificis verbis utentes, ad populum sæpè se clerici poterunt conuertere: Ecce mundus, qui diligitur, fugit; & quia eum retinere non possumus, necesse est, ut cum ipso labamur. quibus verbis addenda est illa sententia: Dies mundi sicut umbra praterereunt. quanto magis quis sequitur umbrã suam, tanto magis illa fugit. ad quam rem in animis auditorum imprimendam, prophetarum oracula commemoranda sunt: verba illa Esaie recitanda, Clama, dicit Dominus Esaie, qui respondit, quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri, quæ verba proferens orator, interpretis munere fungens, maximè commouebit. Quarè dicit, clama? quia multas voces per seruos suos emisit Dominus surdis. Verè omnis populus est fœnum, verè sumus fœnum omnes; ac etiam floribus similes sumus, qui ex herba producuntur pulchri & iucundi, paulò post exarescunt, & ad nihilum recidunt. Ostendet etiam vapor similem esse hanc vitã, similem nebula, quæ citò, solis radio apparen- te, resoluitur. Sæpè illa B. Augustini verba inculcanda sunt: O misera vita, inquit, quotiès decepisti? quotiès seduxisti? quæ, dum vidèris, umbra es, dum extolleris, fumus es: dulcis es stultis, amara sapientibus. Hac ad tollendum

dum

dum impedimenta amoris Dei, & ad excitandum desiderium celestis patriæ, plurimum valent. Inculcandum est etiam sæpè, religionem, quam profitemur, esse amoris regulam: si ea, quæ verè amabilia sunt, amentur à nobis, & amoris nostri moderator sit Spiritus sanctus; omnes virtutes nasci, desiderium vitæ æternæ, sanctū gaudium, salutarem pœnitentiã, castum timorem Dei, seruentem zelum, consolationem in rebus aduersis: vbi desit sanctus hic Dei amor, nasci cupiditatem, voluptatem, desperationem, audaciam, odium, inuidiam, & huiusmodi.

Quomodò excitandi sint quidam boni viri ad amandos semetipsos & proximum.

Cap. V.

INTERDV M neceßè est excitare quosdã viros bonos, qui alijs præsunt, ad amandos semetipsos, hoc est, ad amandam hanc vitam, cum præsertim eam populis vtilem ipsi, aut boni viri iudicauerint; nimirū vt alijs proficiant, & vt sanctarum virtutum vsu, celestem patriã magis mereantur. Quod tamen cautè faciendum est, cum maior hominum pars, vitam cupiãt protrahere, vt voluptatibus diffuant, vt diuitijs & honoribus abundant, qui amor maximè oratori Ecclesiastico est tollendus, vt miserabilis illa indulgentia, qua placemus nobismetipsis, à sensibus nostris euellatur. Hæ sententiæ explicandæ sunt, eum qui amat animam suam, quod nihil est aliud, quàm sibi indulgere; illã perdere, hoc est, visiõne Dei seipsum priuare: amandum proximum: ad hunc amorem nos impellere naturam: diligendum non lingua & verbo, sed opere
& ve-